

O povolání a přípravě duchovních a církevních pracovníků

---

*Normy a pokyny přijaté církevním zastupitelstvem
9. 6. a 8. 12. 2007*

Církev československá husitská
Praha 2008

Obsah

Předmluva	2
Část I. O povolání a přípravě duchovních Církve československé husitské	3
1. Povinnost a právo vzdělávání duchovních.....	3
2. Výzvy a úkoly naší situace	4
3. Orgány péče o povolání a vzdělávání duchovních	4
4. Kvalifikační předpoklady pro udílení kněžského svěcení a učitelské mise.....	6
Část II. Zkouška pro výkon duchovenského povolání v CČSH	8
Část III. Zkouška pro výkon církevní asistenční činnosti	10
Důvodová zpráva	13
 <i>Příloha č. 1</i>	
Duchovní formace a vzdělávání osob ve službách CČSH.....	14
1. Služby v církvi	14
2. Předpoklady služby v církvi	14
3. Duchovní formace.....	15
4. Vzdělávání pracovníků	15
5. Tématické okruhy husitských teologických základů	16
 <i>Příloha č. 2</i>	
Přijetí ke kněžské službě v CČSH kněží, svěcených v jiném ritu	18
1. Biblický ekumenismus CČSH	18
2. Uznání studia na srovnatelné teologické fakultě	18
3. Zkušební okruhy doplňovacích zkoušek.....	19
4. Základní doporučená studijní literatura	20
<i>Věcný rejstřík</i>	21

Předmluva

V nových podmínkách je položen v Církvi československé husitské znovu důraz na náležitou přípravu a kvalifikaci kněží, jáhnů, kazatelů, katechetů a pastoračních asistentů. Vypracováním původně dvoudílné předlohy o formaci a vzdělávání duchovních a pracovníků církve byl pověřen církevním zastupitelstvem bratr prof. ThDr. Zdeněk Kučera, přednosta naukového odboru úřadu ústřední rady CČSH. Jím zpracované předlohy prošly koncem roku 2006 a v průběhu roku 2007 diskusí v teologických poradních sborech jednotlivých diecézí, byly konzultovány s pedagogy a církevními pracovníky, byly následně projednány a doporučeny biskupským sborem.

Dokumenty s názvem **„O povolání a přípravě duchovních“**, **„Zkouška pro výkon duchovenského povolání. Zkouška pro výkon církevní asistenční činnosti“** obsahují normy a metodické instrukce, které byly přijaty a schváleny církevním zastupitelstvem 9. 6. a 8. 12. 2007. Ústřední rada Církve československé husitské v České republice ve smyslu čl. 46 odst. 1 Ústavy CČSH na základě usnesení č. 4.2/87 ze dne 9. 2. 2008 vyhláší tyto normy a metodické instrukce v Úředních zprávách a na Úřední desce s účinností od 1. března 2008. Tímto výnosem pozbývají platnosti všechny dosavadní předpisy v oblasti přípravy a kvalifikace duchovních a předpisy vztahující se k asistenční službě, pokud odporují vyhlášeným normám.

Ústřední rada zavazuje sebe i příslušné církevní orgány a všechny činitele k jejich naplňování v odpovědnosti vůči Pánu církve.

*ThDr. Tomáš Butta,
patriarcha a předseda ústřední rady v České republice*

Část I. O povolání a přípravě duchovních Církve československé husitské

1. Povinnost a právo vzdělávání duchovních

1.1 K povaze církve a jejímu poslání patří podle Slova Božího (Mt 9,36–38) i přirozeného práva **péče o povolání a trvalou výchovu duchovních, k níž je zavázána celá církev** v životě náboženských obcí, v jednání diecézních rad a v postupu biskupské rady a ústřední rady. Tohoto práva nemůže Církev československou husitskou nikdo zbavit, právě tak jako nikdo nemůže z jejích beder tuto povinnost sejmout.

1.2 Pro uchování a rozvíjení husitské tradice i pěstování husitského bohosloví a vzdělání kněží této konfese je našim státem zřízena v r. 1990 **Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy** jako nástupnická instituce někdejší Husovy československé evangelické bohoslovecké fakulty, zřízené v r. 1919, a z ní od r. 1950 vycházející Husovy československé bohoslovecké fakulty.

1.3 Složitost duchovních úkolů v současné době zvýrazňuje nezastupitelný význam vysokoškolského **vzdělání**, koncipovaného na biblické a kritické filozofické základně, jak je tomu v případě Husitské teologické fakulty pro výkon duchovenského povolání a speciálních církevních služeb.

1.4 Pro dosažení hloubky náboženského poznání a filozofické kultury má zásadní význam **duchovní formace**, jíž se dosahuje životem pospolitého společenství bohoslovecké koleje nebo semináře.

2. Výzvy a úkoly naší situace

2.1 Do údobí informační či – jak se též říká – postindustriální společnosti s jejím mediálním rozměrem vstoupila církev s naším národem po roce 1989. **Rozšířením své misijní a pastorální služby**, zejména institucí pastoračních asistentů a s tím spojenou řadou aktivit sociálních, školských a kulturních, se nově otevřela otázka souvislosti tradice a duchovní formace duchovenského sboru CČSH.

2.2 Naší odpovědí na naznačenou situaci je sestup k základním prvkům kulturního lidského života, k nimž trvale patří solidární společenství a duchovní souhlas v rodinách, v duchovenském sboru a v náboženských obcích. **Bratrské společenství** motivuje přístup nových členů i pracovníků, jejichž vzdělání a zrání je třeba moderními cestami urychlit.

2.3 Proto je nutno při vzdělávání a formaci kněží posílit **teoretickou výuku**, vztahující se k vyznání CČSH, k ekzeziologii a liturgii CČSH, i o **praktický výcvik** v oblasti duchovní správy v rámci akreditace studijních programů.

2.4 Bezprostředně v rukách církve je rozšíření intenzivních uzavřených kurzů a cvičení i **kolejní péče** v budově v Dejvicích č. p. 523 nebo i jinde a trvalá spolupráce se **seminářem** HTF v Roháčově ul. 66 na Žižkově.

3. Orgány péče o povolání a vzdělávání duchovních

3.1 **Náboženské obce** svými modlitbami, liturgií a kázáním, náboženskou výchovou dětí a mládeže k pravému obecnému kněžství jsou základním společenstvím, z něhož Bůh povolává ty, kteří se rozhodují zavázat se k svátostnému kněžství jako celoživotnímu poslání a naplnění svého lidského údělu.

3.2 **Duchovní** mají vyhledávat, vybízet, posilovat a podporovat členy své obce, u nichž se jeví předpoklady k duchovenské službě.

3.3 **Diecézní rady**, a po případě **vikariáty**, se zabývají obcemi a službou duchovních, kde dochází k povolání k duchovenské službě a kde je vůbec tato část duchovenské služby opomíjena.

3.4 Orgány ústřední, **ústřední rada** a **církevní zastupitelstvo**, se zavazují trvale se starat o duchovenský sbor, jeho obnovu a rozkvět po stránce přípravy, formace i celoživotního vzdělávání, o jeho společenské, materiální, finanční i zdravotní zajištění i o důstojné stáří členů duchovenského sboru.

3.5 Pro péči o naznačenou oblast je tradičně v ústřední radě vyhrazeno **členství pro učitele Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy**. Dle zvykového práva jde o profesora nebo docenta, kněze Církve československé husitské, který osvědčuje svoji věrnost a lásku k Církvi.

3.6 Ústřední rada dbá na pravidelnou účast církevních představitelů na životě **Univerzity Karlovy**, na kontakt s děkanem Husitské teologické fakulty a jejím Akademickým senátem, podle potřeby s rektorem univerzity a představitelem Univerzitního senátu.

3.7 Poradním orgánem ústřední rady ve věci vzdělávání a výchovy duchovních je **Rada pro výchovu duchovních**, jež spolupracuje s personálním odborem Úřadu ústřední rady a s odborem naukovým. Do jejího zorného pole patří i péče o doškolení a trvalý růst duchovních církve a zaměstnanců v duchovní správě.

3.8 Ústřední rada vede **seznam bohoslovců** Církve československé husitské a **matriku kněžského svěcení**.

4. Kvalifikační předpoklady pro udílení kněžského svěcení a učitelské mise

4.1 Základním předpokladem pro výkon každé církevní služby je **živá víra**, orientovaná podle reformační husitské tradice na Bibli, pochopenou v duchu reformního úsilí jako živé Slovo Boží. Duch sv. vybavuje k různým církevním službám rozličnými charismatickými dary. U svěcení kněží má charakter **Boží vokace**, zvláštního povolání, jež se vyprošuje a obnovuje modlitbou, studiem a účastí na bohoslužebném životě.

4.2 Pro přijetí do služeb zejména kněží nebo jáhnů je vokace osvědčována **činnou účastí na životě konkrétní náboženské obce, na akcích vikariátu či diecéze** a na duchovenských konferencích a cvičeních. Jejich rozsah odpovídá církevním zvyklostem a je stanoven a garantován biskupem, jenž kandidáta ústřední radě doporučuje.

4.3 Dalším nepominutelným kvalifikačním předpokladem pro současnou službu je vzdělání, ukončené maturitou. Pro kněžskou službu je nutné dosáhnout **hodnosti magistra** na Husitské teologické fakultě nebo srovnatelné teologické fakultě po složení **doplňovacích zkoušek z husitské teologie** (viz příloha č. 2) Odůvodněné výjimky uděluje pro jednotlivé případy ústřední rada. Garantem v uvedených případech je patriarcha, eventuelně jím delegovaná kvalifikovaná osoba.

4.4 Jestliže jde o přijetí ke kněžské službě v ČČSH osob, jež platně přijaly kněžské svěcení jiného než husitského ritu, platí pro ně co svrchu uvedeno pod bodem 4.1 a 4.2. Pokud jde o další předpoklady, vymezuje je příloha č. 2.

4.5 Tradičně udělované jáhenské svěcení předpokládá dosažení **hodnosti bakaláře** na Husitské teologické fakultě a může sloužit

jako předstupeň ke svěcení kněžskému nebo jako trvalá služební charakteristika. V dalším platí v příslušném vymezení to, co o svěcení kněžském.

4.6 Pro přijetí do jiných služeb, než je kněžská a jáhenská, platí analogicky to, co uvedeno pod bodem 4.1 a 4.2, a nepominutelně je třeba vzdělání, zpravidla ukončené maturitou, a **absolvování bohosloveckého školení**, organizovaného diecézemi a uznávaného ústřední radou, jak o tom pojednává příloha č. 1.

5. Všechna naznačená práce necht' se děje ve víře v poslání církve, svěřené jí Pánem, a v respektu k osobnostem sester a bratří, kteří se podílejí na „umění práce díla Páně služebného“ (Jan Augusta).

Část II. Zkouška pro výkon duchovenského povolání v CČSH

1. **Zkouška pro výkon duchovenského povolání** je jedním z církevních nástrojů, jež mají pomoci, aby do duchovenské služby nastoupily a svěcení kněžstva přijaly osoby nábožensky, mravně, psychicky i intelektuálně způsobilé. Její úspěšné vykonání je předpokladem k přijetí do duchovenské služby CČSH a souhlasu k udělení svátosti svěcení kněžstva.

2. Základním předpokladem pro výkon duchovenské služby v CČSH je živá víra, jejímž specifickým výrazem je **vokace** – povolání – ke kněžství. Specifikace duchovních a vzdělanostních nároků zkoušky pro výkon duchovenského povolání v CČSH je uvedena v usnesení „O povolání a přípravě duchovních CČSH“ a v příloze č. 1 a 2. Nepominutelnou školskou kvalifikaci představuje dosažení **magisterského stupně** husitské teologie na Univerzitě Karlově – Husitské teologické fakultě. Ke svěcení jáhnů se vyžaduje **stupeň bakalářský**. Pro absolventy jiných teologických fakult platí doplňující zkoušky (viz příloha č. 2) a povinnost zápisu na UK HTF, zpravidla do programu celoživotního vzdělávání; odůvodněné výjimky uděluje ústřední rada CČSH. Pro absolventy příbuzných humanitních nebo pedagogických fakult je doplnění vzdělání na UK HTF obligatorní.

3. Duchovenské osoby jsou zavázány prohlubovat svoji víru a spiritualitu aktivním výkonem liturgické a svátostné služby podle povahy svého služebního zařazení, modlitbami, cvičeními a účastí na církevních úkonech. Jsou povinny dále se vzdělávat v teologii a přidružených oborech osobním studiem a podle vyhlášených instrukcí ústřední rady na kursech a konferencích, popř. odborných zkouškách způsobilosti pro výkon farářské či vikářské nebo jiné kvalifikované služby. Doporučuje se i studium v **programu**

celoživotního vzdělávání na UK HTF, popř. žádost o složení rigorózních zkoušek nebo o přijetí ke studiu na doktorském programu.

4. Zkouška pro výkon duchovenského povolání v CČSH koná se před tříčlennou až pětičlennou **komisí**, jmenovanou církevním zastupitelstvem na návrh ústřední rady. Předsedá jí patriarcha nebo jím pověřený biskup a tvoří ji kvalifikované osoby v oblasti teologie z UK HTF a duchovní správy s nejméně desetiletou praxí v náboženské obci. Virilní člen z řad aktivních laiků by měl mít odbornou kvalifikaci z humanitních či společenských věd nebo lékařství. O výkonu zkoušky se vede zápis a vydá se o ní kandidátovi osvědčení. Evidencí kandidátů a organizací zkoušek je pověřen Úřad ústřední rady CČSH.

Část III. Zkouška pro výkon církevní asistenční činnosti

1. **Zkouška pro výkon církevní asistenční činnosti** je jedním z nástrojů, jež mají pomoci, aby do církevních asistenčních služeb vstoupily osoby, jež jsou nábožensky, mravně, psychicky a svou přípravou způsobilé k podpůrným službám faráře při výkonu duchovní správy v náboženské obci nebo k podpůrným službám standardně kvalifikované osoby při výkonu speciálních církevních služeb v oblasti duchovní péče, katechizace, v činnosti charitativní a sociální, informační, kulturní či v jiných oblastech, jak do nich církev v rozvinuté – postindustriální společnosti vstupuje. Její úspěšné vykonání je předpokladem k přijetí do církevní asistenční činnosti v CČSH a k udělení příslušného pověření.

2. Základní podmínkou k přijetí do církevní asistenční činnosti je **živá víra**, jež se osvědčuje **činnou účastí na životě náboženské obce**, k níž je vedena celá rodina kandidáta a upřímná snaha dle svých sil napomáhat při výkonu duchovní péče nebo jiné specifické církevní činnosti řádně ustanovenému představenému a upřímná ochota k dodržování církevních pravidel a řádů a konkrétních dispozic.

3. Pro **katechety** je nepominutelnou školskou kvalifikací dle školského zákona čis. 561/2004 a 563/2004 Sb. vysokoškolské odborné a pedagogické vzdělání při dosažení magisterského nebo bakalářského gradu.

4. Pro **kazatele** v asistenční činnosti při výkonu liturgickém, duchovní péče a teologicko-pastorační činnosti je nepominutelnou školskou kvalifikací maturita a absolvování studia na VOŠ HITS, zakončeného maturitou a udělením titulu Diplomovaný specialista v oboru teologicko-pastorační činnosti, jak je uvedeno v nařízení

MŠTVM čís. 689/2004 Sb. Absolventi VOŠ s titulem DiS podle současných předpisů mohou být přijati do vyššího ročníku Husitské teologické fakulty UK.

5. Pro **pastorační asistenty** v asistenční činnosti při výkonu charitativní a sociální práce či v dalších oblastech, jak do nich církev vstupuje, je nepominutelnou školskou kvalifikací složení řádné maturitní zkoušky a úspěšné absolvování řádného studia HITS, popř. na akreditovaném církevním kursu.

6. Specifikace duchovních a vzdělanostních nároků zkoušky pro výkon církevní asistenční činnosti u **katechetů** (odst. 3 opatření) je odvozena od usnesení „O povolání a přípravě duchovních CČSH“ s důrazem na látku učebních osnov a metodiku a didaktiku vyučování náboženství.

7. Zkouška pro výkon církevní asistenční činnosti u **kazatelů** je v souladu s výše v odst. 4 uvedenou školskou normou soustředěna na teologicko-pastorační činnost tj. metodiku a řádný nácvik a poučený výkon církevní stanovených obligátních textů, předloh a úkonů, jejichž soupis, teologické kořeny zvěsti a struktura jsou dány v tématech a literatuře výše zmíněného usnesení.

8. Specifikace nároků zkoušky pro pastorační asistenty záleží v přehledné orientaci o současném životě a působení CČSH a jejím působení v sociální oblasti a schopnosti kvalifikované komunikace s klienty, eventuálně v orientaci v oblasti specifické činnosti, pro níž je asistent určen. Je třeba vzít v úvahu předchozí činnost a pracovní zkušenosti kandidáta(-tky) i jejich budoucí možnosti a zaměření. I zde udává zmíněné usnesení zaměření a vymezení zkoušky, jež směřuje k hodnocení jednání, nasazení a motivace kandidáta. U asistentů, kteří vykonávají službu speciálního zaměření, jako je psychologicko-pedagogické poradenství a pod., a mají v příslušné oblasti ukončené vysokoškolské vzdělání, není požadováno

absolvování teologického vzdělání a zkouška z něho; předpokládá se samostudium pro získání potřebné orientace a komunikace v církevním prostředí.

9. Základním vzdělanostním předpokladem pro výkon svrchu uvedených služeb, ale i působení v církevní administrativě, je úspěšné složení řádné maturity všeobecného nebo speciálního zaměření. Dále se předpokládá další vzdělávání v pracovní specializaci a růst víry aktivní účastí na církevním životě.

10. Zkouška pro výkon církevní asistenční činnosti koná se před tříčlennou až pětičlennou **komisí**, jmenovanou církevním zastupitelstvem na návrh ústřední rady CČSH. Předsedá jí patriarcha (nebo jím pověřený biskup) a tvoří ji kvalifikované osoby s nejméně desetiletou zkušeností v duchovní správě náboženské obce z řad učitelů UK HTF, HITSu a akreditovaných církevních kursů. Jejím virilním členem je laik, kvalifikovaný aktivní účastí na náboženském životě a odborným vzděláním v oblasti humanitní, školské, společenské nebo zdravotnické. O výkonu zkoušky se vede zápis a vydá se o ní kandidátovi osvědčení. Evidenci kandidátů a organizací zkoušek je pověřen Úřad ústřední rady CČSH.

Důvodová zpráva

1) Předloha „O povolání a přípravě duchovních CČSH“, jejíž přijetí bylo jarním CZ 2007 usnesením schváleno, předpokládala následné dopracování a konkretizaci opatření, zajišťujícího zkoumání kvalifikace kandidátů duchovenské služby a kandidátů asistenční činnosti s ohledem na působení v církevních službách vůbec.

2) Předložené opatření vychází z ekleziologických principů CČSH a bere v úvahu její tradici. Proto zřetelně odlišuje působení kněží od asistenční činnosti podpůrné – pokud jde o speciálně zacílené pracovníky – a pomocné, jak to vyžaduje současná společenská situace. Dbá na to, aby formace a vzdělávání bylo konsistentní jak v metodice procesu, tak i v obsahu, jenž odpovídá směřování CČSH.

3) Důsledně do předlohy zapracovává státní školské a respektuje pracovní právní normy, jež pro kněze a katechety vyžadují vysokoškolské vzdělání a pro asistenční činnost kontinuální vzdělání odborné. Používá a nově do církevního jazyka zavádí termíny státních norem (jako je zkouška pro výkon povolání, církevní asistenční činnost, teologicko-pastorační činnost).

4) Bere v úvahu celou šíři církevní činnosti. Odlišuje instituce hodnotící a zkouškovou od vzdělávací.

5) Pozitivně zužitkuje podněty týkající se HITSu a akreditovaných diecézních kursů, uvádí je do komplexních souvislostí, opírajících se o funkčnost a legitimitu kompetencí zainteresovaných institucí.

6) Teologická norma O povolání a přípravě duchovních CČSH s přílohami č. 1 a č. 2, jež mají povahu metodických instrukcí a vymezení obsahu látky, dokreslené uvedenou literaturou, a zkušební předpisy Zkouška pro výkon duchovenského povolání a Zkouška pro výkon církevní asistenční činnosti tvoří nedílný celek, k jehož realizaci vydává ústřední rada patřičné předpisy.

Příloha č. 1

Duchovní formace a vzdělávání osob ve službách ČČSH

1. Služby v církvi

Služby v církvi jsou jejím projevem jako těla Kristova. Všechny vedou k tomu, aby církev rostla ve své jednotě s Hlavou církve. Zvláštním darem Ducha sv. je povolání – vokace – ke kněžské službě. Jejím základním projevem je hlásání zvěsti Písma svatého, služba Večeří Páně i dalšími svátostmi a pastýřská péče; tyto úkony jsou nedělitelně doprovázeny čistým životem. Kněží jsou zavázáni k neustálému obnovování své duchovní i vzdělanostní kvalifikace studiem Písma sv., husitské nauky své církve, prohlubováním své praktické činnosti i poznáváním vědních disciplin, jež s teologií souvisejí. Službu, jejíž pečetí je svátost kněžství, v současné společnosti jako pomoc, rozšíření či specializaci představuje působení katechetů, kazatelů a pastoračních asistentů. Vedení těchto služeb je v garanci řádně ustanoveného kněze a řídí se podle církevním řádem daných pravidel. Smyslem těchto služeb je rozvíjet bohatost života v Kristu.

Přijetí do stanovených služeb v ČČSH se řídí příslušnými zákony, řády a předpisy církevními a státními v platném znění. Vzhledem k charakteru a poslání církve, jež je dáno hlavou Církve, již je Ježíš Kristus, jsou pro ty, kteří se věnují službě v církvi, vytyčeny zvláštní předpoklady duchovní a vzdělanostní povahy, jejichž míra se řídí službou, kterou v církvi zastávají.

2. Předpoklady služby v církvi

Předpoklady uvedených služebníků církve musí být zakořeněny v prvotním osobním charismatu, jež uschopňuje ke službě, nikoli však vládnutí. Charisma služby má rozpoznat biskup, jenž kandidáta doporučuje, právě tak jako kandidátovu lidskou vyzrálou a obecnou kultivovanost, myšlenkovou bystrost, schopnost osvojit si další vzdělání a předpoklady k spravedlivému posuzování lidí a poměrů. Pestrost kandidátů a jemnost nadpřirozených i přirozených předpokladů je taková, že stanovení dalších předem daných podrobných požadavků by mohlo

výběru uškodit. Je na biskupovi, zda si přizve kvalifikované spolupracovníky nebo jakou metodu posouzení schopností kandidáta zvolí. Přiměřeným předpokladem je nejnižší věk v rozmezí věku maturity, neboť ta by měla být nepominutelným požadavkem. Často jsou pracovníci těchto služeb orientováni na konkrétní pracoviště, což může mít dvojznačný účinek. V každém případě je nutné při pomyšlení na konkrétní úkoly mít na zřeteli povahu a pracovní náplň té které služby, jak ji stanoví jiné předpisy. Právě tak nutno vzít v úvahu perspektivu kandidáta ve vzdělávání a dalším růstu.

3. Duchovní formace

Duchovní formace je východiskem služby v církvi a děje se v živém společenství náboženské obce. Základním předpokladem služby v církvi je pěstování víry, jež se rozhojňuje četbou Písma sv., účastí na bohoslužbě a životem v sesterském a bratrském společenství náboženské obce a osvědčuje čistým životem. Nepominutelným svátostným výrazem víry je přijetí křtu, v němž je komunikant vštípen v obecné kněžství, jehož podoba je prohloubena svátostí biřmování. Příslušnost do služby Pánu církve se utvrzuje v pokání a ve Večeři Páně, jejím znakem je láska k Bohu a k bližnímu. Život v obci vede všechny její členy ke křesťanskému apoštolátu, v němž je oslavován Bůh jako Stvořitel, Zjevitel a Posvětitel.

4. Vzdělávání pracovníků

Vzdělávání pracovníků je v odpovědnosti církve jako celku a je doposud různé. K hledání přirozené a přiměřené duchovní a názorové harmonie pracovníků církve jsou vymezeny okruhy husitských teologických základů ČČSH. Označení husitské teologické základy nahrazuje nešťastný výraz teologické minimum, jehož užívání v církevních předpisech a přípisech ruší.

5. Tématické okruhy husitských teologických základů

Základní tématické okruhy, k nimž bude průběžně doporučována aktuální literatura, jsou vymezeny následovně:

K přítomné situaci světa a náboženství

velký rozvrat: nástup informační, postprůmyslové společnosti a jeho důsledky
znovuobjevení lidské přirozenosti, odkrývání společné lidské situace a hledání minimálních morálních základů
náboženské základy velkých civilizací

K situaci teologie a církve

současný pluralismus světových názorů
judaismus, křesťanství, islám kolem nás
dialogická povaha systematické a praktické teologie
ekumenická teologie
teologie v univerzitním společenství věd

Základy víry

víra, její předpoklady a motivy: modlitba a bohoslužba, vyznání víry, dogmatika
zjevení, dějiny spásy v SZ a NZ, Ježíš, křesťanství, Písmo, církev
dogma a jeho vývoj, trojiční nauka: Bůh Tvůrce, Zjevitel, Posvětitel
christologie
nauka o Duchu sv.
poslední věci – eschatologie

Biblické prameny víry

biblické dějiny na pozadí světových dějin
stručně o zákonu, prorocích a svtcích
evangelia synoptická, Jan a janovské epištoly
Lukášovo písemnictví
Pavlovy epištoly
pastorální epištoly
hlavní postavy Mojžíš, Izaiáš, Jan Křtitel, Pavel
Ježíš Kristus

témata stvoření, pád, potopa, chrám, království Boží, modlitba, vzkříšení, apokalypsa

Církevní dějiny

židovství a křesťanství

helenismus a křesťanství

patristika – Augustin

scholastika – Tomáš Akvinský

reformace – Hus a husitství, Luther, Kalvín a jejich následovníci, Jednota bratrská, Komenský

reformismus a modernismus

vznik a dějiny CČSH

Nauka o církvi a službě svátostmi

co je praktická teologie

lid Boží a církev

liturgické základy a Liturgie CČSH (Zpěvník)

svátosti (Agenda)

základy kázání

principy katechizace

pastýřská služba

přehled křesťanských církví

Církev a stát

svoboda vyznání

Ústava CČSH, organizační, duchovenský, hospodářský řád

Etické poselství církve

Dekalog

Ježíšovo přikázání lásky

lidská práva

rodina

Příloha č. 2

Přijetí ke kněžské službě v CČSH kněží, svěcených v jiném ritu

1. Biblický ekumenismus CČSH

1.1 Přijetí ke kněžské službě v CČSH kněží, svěcených v jiném ritu, než je ritus CČSH, je výrazem biblického ekumenismu CČSH. V jeho duchu uznávají se charismata jiných církví, avšak je v pokoře k Duchu svatému uchováváno obdarování vlastní církve, v jejíž spiritualitě a tradici má žít a sloužit každý kněz, působící v CČSH.

1.2 Žádost o přijetí ke kněžské službě musí být důvěryhodně teologicky i popřípadě dalšími životně závaznými okolnostmi zdůvodněna. Libertinistický přístup nebo naopak legalistické požadavky nemohou nahradit svědectví života, jímž má kandidát osvědčit duchovní i praktický příklon k CČSH; v každém případě je v kompetenci biskupa, který žádost doporučuje, předem stanovit konkrétní nároky a zvážit jejich plnění ze strany kandidáta.

2. Uznání studia na srovnatelné teologické fakultě

2.1 Uznání studia na srovnatelné teologické fakultě s Husitskou teologickou fakultou Univerzity Karlovy prohlašuje ústřední rada CČSH na základě dobrozdání, vyžádaného od představitele Husitské teologické fakulty UK v ústřední radě.

2.2 Doplnňovací zkoušky konají se před nejméně tříčlennou komisí, složenou z kvalifikovaných odborníků systematické a praktické teologie, v odůvodněných případech i biblistiky a církevních dějin, kterou jmenuje pro jednotlivé případy ústřední rada a předsedá jí patriarcha.

2.3 Zkušební okruhy doplňovacích zkoušek tvoří látka, jež je charakteristická pro tradici a spiritualitu CČSH.

3. Zkušební okruhy doplňovacích zkoušek

Základní principy husitské teologie Církve československé husitské shrnují následující tématické okruhy:

- a) biblická, reformační (husitská) a reformní východiska husitské teologie CČSH a její vývoj až po současnost
- b) věroučné prameny Základů víry, uvedené ve sněmovním usnesení z r. 1971 s důrazem na Vyznání CČSH
- c) principy a nauka Základů víry se zvláštním ohledem na nauku o církvi a její kazatelskou a svátostnou službu
- d) etické zásady Desatera a Ježíše i modlitební a liturgické spirituality, vycházející z Otčenáše
- e) Liturgie CČSH, Agenda a Zpěvník, jimž nutno porozumět a jejich výkon zvládnout
- f) Ústava CČSH, Organizační řád CČSH, Hospodářský řád CČSH a Řád duchovenské služby CČSH, v nichž je nutno se konkrétně orientovat
- g) organizace CČSH, znalost jejích představitelů, základní kontakty a adresy

4. Základní doporučená studijní literatura

Bible v ekumenickém překladu

Základy víry, Liturgie CČSH, Agenda, Zpěvník, Ústava CČSH, Organizační řád, Řád duchovenské služby, Hospodářský řád

Zdeněk Trtík, Slovo víry, 1963; Víra našich sborů in: Zpěvník od r. 1957; Uvedení do Základů víry, in: Theologická revue 1/2004

Zdeněk Kučera, Trojiční teologie, 2002; Hoře a milost 2003; Pravda a iluze moderní teologie 2004

Milan Salajka, Sylabus praktické teologie, 2005; O čem přemýšlejí křesťané, 2005

Ján Liguš, Náboženská výuka a výchova, 2005

Tomáš Butta, Na cestě s Ježíšem, 2004; Uvedení do liturgické teorie a praxe, 2005

Věcný rejstřík

A

Akademický senát – s. 5

B

Bakalářský stupeň – s. 6, s. 8, s. 10

Břimování – s. 15

Biskup – s. 9, s. 12, s. 14, s. 15, s. 18

Biskupská rada – s. 3

Bohoslovecká kolej – s. 3, s. 4

C

Celoživotní vzdělávání – s. 4, s. 5, s. 8, s. 9

Církev československá husitská – s. 3, s. 4, s. 5, s. 6, s. 11, s. 14

Církevní zastupitelstvo – s. 5

D

Děkan HTF UK – s. 5

Diecéze – s. 6, s. 7

Diecézní kurzy – s. 11, s. 13

Diecézní rada – s. 3, s. 5

Doktorský studijní program – s. 9

Doplňovací zkoušky – s. 6, s. 18, s. 19

Duchovenská služba – s. 3, s. 5, s. 8, s. 9

Duchovenský sbor – s. 3, s. 5

Duchovní – s. 5 viz též duchovenská služba

Duchovní formace – s. 3, s. 5, s. 13, s. 15

E

Ekumenismus – s. 18

F

Farářská služba – s. 8

Formace – viz duchovní formace

H

- Husitská teologie – s. 3, s. 6, s. 16
Husitská teologická fakulta UK – s. 3, s. 5, s. 6, s. 8, s. 9, s. 11, s. 12
Husitské teologické základy – s. 15, s. 16, s. 17
Husitská tradice – s. 3, s. 5
Husova československá bohoslovecká fakulta – s. 3
Husova československá evangelická bohoslovecká fakulta – s. 3
Husův institut teologických studií – s. 10, s. 11, s. 12, s. 13

CH

- Charisma – s. 6, s. 14
Charitativní práce – s. 10, s. 11

J

- Jáhenská služba – s. 6, s. 8

K

- Katecheta – s. 10, s. 11, s. 14
Kazatel – s. 10, s. 11, s. 14
Křest – s. 15
Kněz – s. 3, s. 13, s. 14 viz též duchovní
Kněžské svěcení – s. 4, s. 5, s. 6, s. 8, s. 14
Kolej – viz bohoslovecká kolej
Komise – s. 9, s. 12

M

- Magisterský stupeň – s. 6, s. 8, s. 10
Matrika kněžského svěcení – s. 5
Maturita – s. 6, s. 7, s. 12
Misie – s. 4

N

- Náboženská obec – s. 3, s. 4, s. 6, s. 10, s. 12, s. 15
Naukový odbor ÚR – s. 5

O

Obecné kněžství – s. 4, s. 15

P

Pastorační asistenti – s. 3, s. 4, s. 10, s. 11, s. 13, s. 14

Patriarcha – s. 6, s. 9, s. 12

Pedagogické fakulty – s. 8, s. 10

Personální odbor ÚR – s. 5

Povolání (vokace) – s. 3, s. 6

Praktický výcvik – s. 4

R

Rada pro výchovu duchovních – s. 5

Rektor univerzity – s. 5

Rigorózní zkoušky – s. 9

S

Seminář – s. 3, s. 4

Seznam bohoslovců – s. 5

Služba v církvi – s. 6, s. 14, s. 15

Sociální práce – s. 10, s. 11

Společenství – s. 3, s. 4, s. 15

T

Teologické fakulty – s. 8, s. 18

Teoretická výuka – s. 4

U

Univerzitní senát – s. 5

Úřad ústřední rady – s. 9

Ústřední rada – s. 3, s. 5, s. 6, s. 7, s. 8, s. 13

V

Vikariát – s. 5, s. 6

Víra – s. 6, s. 8, s. 9, s. 10, s. 15

Vokace – viz povolání

Vysokoškolské vzdělání – s. 3

Vyšší odborná škola HITS – s. 10, s. 11

Vzdělání – s. 3, s. 4, s. 14, s. 15 – viz též celoživotní vzdělávání

Z

Zkouška pro výkon asistenční služby – s. 10, s. 11, s. 12, s. 13

Zkouška pro výkon duchovenského povolání – s. 8, s. 9, s. 13